

دیگر به ادارات مالیاتی مراجعه نکنید!

● **مونا توسلی**
کارشناس مالیاتی

مشاهده راهروهای خلوت و سوت و کور ادارات مالیاتی دیگر چیز عجیبی نیست. علت آن هم نه عدم استقبال شهروندان بلکه پرداخت مالیات بدون مراجعه به ادارات است که به لطف توسعه فن آوری‌های ارتباطی و امکانات الکترونیکی رقم خورده است.

در سال‌های اخیر رویکرد نظام مالیاتی کشور و سیاست‌گذاری‌های آن به سمت تحقق دولت الکترونیک معطوف بوده و از این حیث اقدام‌های درخور توجهی جهت تسهیل و تسریع در امر پرداخت مالیات صورت گرفته است که نتایج اجرای آن مؤدیان را در بسیاری از موارد از مراجعه مداوم و مکرر به ادارات بی‌نیاز ساخته است.

صدور گواهی مواد (۱۸۶) و (۱۸۷) قانون مالیات‌های مستقیم، مالیات نقل و انتقال سهام غیر بورسی، پرداخت مالیات سپرده‌های متوفی و پرداخت بدهی‌های مالیاتی سامانه وصول و اجرا از حوزه‌هایی هستند که امکان انجام فرآیندهای آنها به صورت الکترونیکی و برخط و بدون نیاز به مراجعه به ادارات فراهم شده است.

متقاضیان دریافت تسهیلات بانکی و اشخاص حقیقی و حقوقی که به دنبال صدور، تجدید یا تمدید کارت بازرگانی و پروانه کسب‌وکار خود از سوی

مراجع صلاحیت‌دار هستند لازم است استعلام و گواهی (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم را دریافت نمایند. شرط دریافت این گواهی، پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی قطعی شده فرد متقاضی است. بانک‌ها و مؤسسات اعتباری پیش از اعطای تسهیلات به متقاضیان، وضعیت بدهی مالیاتی آنان را از اداره امور مالیاتی مربوطه و از طریق سامانه الکترونیکی صدور گواهی (۱۸۶) سازمان امور مالیاتی کشور استعلام می‌کنند.

پس از ثبت الکترونیکی درخواست استعلام توسط بانک، درخواست به اداره مالیاتی مربوطه ارسال شده و پس از بررسی، پاسخ به صورت الکترونیکی برای مرجع درخواست‌کننده ارسال می‌شود. میانگین دریافت استعلام تا پیش از راه‌اندازی سامانه گواهی ماده (۱۸۶) بین ۱۰ الی ۱۵ روز برآورد می‌شد که با راه‌اندازی سامانه فوق، گواهی مذکور برای مؤدیان فاقد بدهی مالیاتی به صورت برخط و برای سایر مؤدیان بلافاصله پس از پرداخت بدهی مالیاتی انجام می‌شود.

برای انجام معاملات در حوزه املاک نیاز به دریافت گواهی ماده (۱۸۷) و پرداخت مالیات بر نقل و انتقال املاک و بدهی‌های مالیاتی ملک مورد معامله است.

تا پیش از سال ۱۳۹۹ مؤدیان برای دریافت این گواهی مجبور به مراجعه به ادارات امور مالیاتی با صرف زمانی در حدود ده روز کاری بودند اما از اردیبهشت ۱۳۹۹ دریافت این گواهی از طریق دفاتر

اسناد رسمی و به صورت برخط و با صرف میانگین زمان ۱۵ دقیقه از طریق سامانه گواهی ۱۸۷ سازمان امور مالیاتی امکان پذیر شده است.

با بهره‌گیری از خدمات سامانه مذکور، مالیات نقل و انتقال ملک موردنظر محاسبه شده و بلافاصله پس از پرداخت توسط مؤدی، گواهی مفصاحساب مالیاتی صادر می‌شود و مؤدی قادر است پس از دریافت آن نسبت به انجام معامله ملک موردنظر در دفاتر اسناد رسمی اقدام نماید.

مالیات نقل و انتقال سهام غیر بورسی هم از سال ۱۴۰۲ از طریق درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی به صورت برخط و بدون نیاز به مراجعه حضوری انجام می‌شود. گفته می‌شود با الکترونیکی شدن مالیات نقل و انتقال سهام غیر بورسی علاوه بر کاهش زمان این فرآیند از چند روز به چند دقیقه، فعالان اقتصادی از سالانه بیش از ۲۰۰ هزار تردد و مراجعه حضوری بی‌نیاز شدند.

بر این اساس سهامداران شرکت‌ها موظفاند درخواست نقل و انتقال سهام مربوطه را از طریق اداره ثبت شرکت‌ها ثبت نمایند. پس از ثبت این درخواست سهامداران می‌توانند با مراجعه به پنجره واحد خدمات مالیاتی، درخواست‌های مربوط به نقل و انتقال سهام خود را مشاهده نموده و نسبت به پرداخت مالیات و صدور برخط قبض پرداخت اقدام نمایند.

پس از پرداخت مالیات، اطلاعات پرداخت از قبیل شناسه، مبلغ قبض و همچنین تاریخ پرداخت

برای اداره ثبت شرکت‌ها به صورت برخط ارسال می‌گردد.

در راستای تکریم ارباب رجوع و تسهیل و تسریع بهره‌مندی مؤدیان مالیات بر ارث از سپرده‌های متوفیان نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، از ابتدای سال ۱۴۰۳ وراثت متوفیان سال ۱۳۹۵ و بعد از آن می‌توانند بدون مراجعه به ادارات امور مالیاتی و تنها با مراجعه به شعبه بانک مربوطه و ارائه اسناد و مدارک مربوطه از جمله اسناد هویتی و گواهی حصر وراثت نسبت به پرداخت مالیات سپرده‌های متوفی و دریافت مابقی سپرده اقدام نمایند.

پس از درخواست وراثت، بانک ذی‌ربط مالیات مربوط به سپرده متوفی و سود متعلق به آن (تا تاریخ پرداخت سپرده به وراثت) را محاسبه و از مبلغ سپرده و سود آن کسر نموده و مابقی را به وراثت پرداخت می‌نماید.

در تازه‌ترین اقدام سازمان امور مالیاتی و در راستای سیاست توسعه خدمات الکترونیکی این سازمان و حذف مراجعات حضوری مؤدیان، امکان پرداخت بدهی‌های مالیاتی سامانه وصول و اجرا در درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی به نشانی my.tax.gov.ir فراهم شده است.

مؤدیان می‌توانند با مراجعه به این درگاه در قسمت استعلام بدهی مالیاتی، بدهی‌های خود را مشاهده کرده و برای آنها قبض دریافت و به صورت برخط پرداخت نمایند.

لازم به ذکر است در حال حاضر بدهی‌های عملکردی مؤدی در این بخش قابل مشاهده است اما در آینده و در مراحل بعدی اجرای این خدمت، سایر منابع بدهی نیز اضافه خواهند شد. راهنمای استفاده از این امکان الکترونیکی در سامانه intamedia.ir بخش استعلام بدهی مالیاتی قرار گرفته است.

همچنین از اردیبهشت سال جاری امکان ابلاغ الکترونیکی آرای شورای عالی مالیاتی فراهم شده و مؤدیان می‌توانند آرای صادره از طرف شورای مذکور را در کارتابل الکترونیکی خود مشاهده نمایند.

به عبارت دیگر آرای شورای عالی مالیاتی در زمان ارسال پرونده مالیاتی به اداره مربوطه (پس از ثبت رأی در شعبه) به صورت خودکار در کارتابل الکترونیکی مؤدی قرار می‌گیرد.

کارآمدی یک نظام مالیاتی تنها به رشد درآمدهای مالیاتی و افزایش سهم آن در بودجه و تولید ناخالص داخلی محدود نمی‌شود.

لفظ کارآمد زمانی برانزده نظام مالیاتی است که توسعه فن‌آوری‌ها و الکترونیکی کردن فرآیندهای پرداخت مالیات، کاهش مراجعه حضوری به ادارات و صرفه‌جویی در وقت و هزینه‌های شهروندان را سبب شود. امری که سازمان امور مالیاتی کشور در سال‌های اخیر به‌طور جدی روی آن متمرکز شده و اقدام‌های مؤثر و سازنده‌ای را نیز درخصوص آن به انجام رسانیده است.

یک کارشناس اقتصادی مطرح کرد

کاهش فساد با مالیات‌ستانی هوشمند

● **نرگس جلیلیان**

درستی ادامه پیدا کند، نه تنها دقت در تعیین مالیات افزایش خواهد یافت، بلکه اعتماد مردم به سیستم مالیاتی نیز بیشتر خواهد شد. مردم باید متوجه شوند که مالیاتی که می‌پردازند، در کجا و چگونه صرف می‌شود.

در بعضی از شهرها، شهرداری‌ها به مردم اطلاع می‌دهند که پروژه‌های مختلف از جمله ساخت مدارس یا ساختمان‌های عمومی با استفاده از مالیات بر ارزش افزوده تأمین شده است. این امر می‌تواند در تغییر نگرش مردم نسبت به پرداخت مالیات تأثیر زیادی داشته باشد.

وی در ادامه افزود: در کشور ما، متأسفانه هنوز مردم احساس نمی‌کنند که پرداخت مالیات به صورت مستقیم بر زندگی روزمره آنها تأثیر دارد.

در حالی که در کشورهای پیشرفته، مردم به وضوح می‌بینند که پرداخت مالیات چه اثرات مثبتی بر جامعه و زیرساخت‌ها دارد.

از این رو، باید تلاش کنیم که مردم متوجه شوند که پرداخت مالیات نه تنها یک تکلیف قانونی، بلکه یک مسؤولیت اجتماعی است که در نهایت به نفع خودشان و جامعه است.

این کارشناس اقتصادی در پایان گفت: استفاده از سیستم‌های سیستمی و الکترونیکی می‌تواند به تحقق عدالت مالیاتی کمک شایانی کند و خطای انسانی را به حداقل برساند.

به همین دلیل، لازم است که این سیستم‌ها به‌طور گسترده‌تری در تمام بخش‌های مالیاتی کشور پیاده‌سازی شود تا هم در کاهش فساد و هم در تحقق عدالت مالیاتی مؤثر واقع شوند.

داوود داداشی، کارشناس اقتصادی درخصوص مالیات‌ستانی هوشمند در کشور گفت: یکی از مسائلی که کشورهای پیشرفته را به سمت اقتصاد سالم و رقابتی هدایت کرده، بحث مالیات‌ستانی هوشمند و سیستمی است.

در کشور ما متأسفانه این موضوع از اوایل انقلاب به درستی پیگیری نشد و در حالی که باید مردم از همان ابتدا متوجه می‌شدند که پرداخت مالیات امری ضروری و طبیعی است، این فرهنگ به‌طور تدریجی در جامعه جا نیفتاده است.

اکنون هم اگر می‌خواهیم مالیات به یک امر راحت و پذیرفته شده برای مردم تبدیل شود، باید تغییرات اساسی در سیستم مالیاتی کشور ایجاد کنیم.

وی ادامه داد: در حال حاضر، سیستم مالیاتی کشور به سمتی حرکت کرده که اینک ۹۵ درصد مالیات‌ها به صورت سیستمی و الکترونیکی پرداخت شده است. این موضوع نشان می‌دهد که سیستم جدید مالیاتی در حال جایگزینی شیوه‌های دستی و سنتی است و تمیزان مالیاتی تنها در ۵ درصد از موارد دخالت دارند. این تحول در فرآیند مالیات‌گیری می‌تواند کمک زیادی به کاهش خطاهای انسانی در تعیین مالیات کند و باعث افزایش دقت و شفافیت در این فرآیند شود.

داداشی با اشاره به اهمیت سیستم الکترونیکی یعنی حسابرسی سیستمی در اجرای عدالت مالیاتی تأکید کرد: اگر این شیوه‌های جدید به

چند و چون مالیات‌ستانی از دستگاه‌های کارت‌خوان

● **ابراهیم شاوردی**

در حال حاضر تشکیل پرونده الکترونیکی مالیاتی و اتصال سامانه‌های مالیاتی به یکدیگر این مشکل را حل نموده است چراکه اگر فعال اقتصادی دستگاه کارت‌خوان دیگران را مورد استفاده قرار دهد که دارای مشمولیت نرخ صفر مالیاتی است می‌بایست در موعد مقرر قانونی ضمن ارائه اظهارنامه مالیاتی جهت استفاده از معافیت مالیاتی اسناد و مدارکی دال بر انجام فعالیت اقتصادی معاف از مالیات نیز ارائه نماید و پرواضح است که در این مسیر که برای خود ترسیم نموده است با بی‌بستی روبه‌رو می‌شود که دیگر به هیچ عنوان امکان بازگشت نخواهد داشت.

نکته بسیار مهم در تحقق این ناهنجاری اجتماعی و نابسامانی اقتصادی دستیابی فعال اقتصادی به منابع اطلاعات است که در بسیاری از موارد به خاطر جهل به قانون موجب سوءاستفاده برخی از اعتماد عمومی جامعه می‌شود.

براساس ماده ۲۷۴ قانون مالیات‌های مستقیم موارد زیر جرم مالیاتی محسوب می‌شود و مرتکب یا مرتکبان حسب مورد، به مجازات‌های درجه شش محکوم می‌گردند:

۱- تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و اسناد به آن
۲- اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان درآمد حاصل از آن

۳- ممانعت از دسترسی مأموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث در اجرای ماده (۱۸۱) این قانون و امتناع از انجام تکالیف قانونی مبنی بر ارسال اطلاعات مالی موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۶۹) مکرر) به سازمان امور مالیاتی کشور و وارد کردن زبان به دولت با این اقدام

